

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 290 | Tarih 5-11 Ocak

Keyfi Gözaltı ve Tutuklamalar

Hafta boyunca savcılar en az 35 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

7 Ocak: Yargıtay, hamile ve Edirne Cezaevi'nde tutulan Leyla Arslan hakkında Gülen Hareketine üye olma suçlamasıyla verilen hapis cezasını, yerel mahkemenin yasal asgari sınırın üzerindeki cezayı gerekçelendirememesi nedeniyle [bozdu](#).

11 Ocak: İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Türk yetkililerin son iki haftada Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla ülke genelinde 77 kişiyi [gözültüne](#) aldığını, bunlardan 43'ünün tutuklandığını söyledi.

Zorla Kaybedilmeler

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunc](#)'tan bir haber alınamadı. Tunc'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü

8 Ocak: Demokratik Kurumlar Platformu tarafından İstanbul Şişhane Meydanı'nda Halep'teki Şeyh Maksud ve Eşrefiye Kürt mahallelerine yönelik saldırıları protesto etmek amacıyla düzenlenen eylemde, polis "kanunsuz slogan" gerekçesiyle müdahale etti ve en az 50 kişi [gözültüne](#) alındı.

İfade ve Basın Özgürlüğü

7 Ocak: Türk savcılar, ekonomik koşulları eleştiren ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e hitap eden bir sosyal medya videosu nedeniyle esnaf Murat Kırç hakkında "dezenformasyon yasası" kapsamında [soruşturma](#) başlattı.

8 Ocak: İfade Özgürlüğü Derneği'nin bildirdiğine göre, Türkiye sol görüşlü Halkevleri Derneği ile bağlantılı 26 X hesabını herhangi bir resmi bildirim yapılmaksızın ulusal güvenlik ve kamu düzeni gerekçesiyle [engelledi](#).

Yargı Bağımsızlığı ve Hukuk Devleti

8 Ocak: Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı devlet şirketi TURAŞ'taki yolsuzluk iddialarını ortaya koyan eski Türk yetkili Tayhan Şimşek, kişisel verilerle ilgili suçlamalarla yargılanması öncesinde [gözültüne](#) alındı.

9 Ocak: İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve 10 yönetim kurulu üyesi, gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin'in öldürülmesine ilişkin etkili soruşturma çağrısı yapan bir açıklamanın suçun yasal unsurlarını oluşturmadığı gerekçesiyle terörle bağlantılı suçlamalardan [beraat](#) etti.

Kürt Azınlık

7 Ocak: Kürt gazeteci Perihan Kaya, yeniden görülen davasında terör örgütü üyeliği suçundan gıyabında 18 aydan fazla [hapis](#) cezasına çarptırıldı.

9 Ocak: İfade Özgürlüğü Derneği'ne göre, Türk yetkililer Mezopotamya Haber Ajansı ve Jin News Ajansı'na ait X hesaplarına ulusal güvenlik ve kamu düzeni gerekçesiyle Türkiye'den erişimi [engelledi](#).

9 Ocak: Van'ın Saray ilçesinde 28 Aralık 2024'te jandarma tarafından vurularak öldürülen Kürt yurttaş Seyithan Durdu'nun öldürülmesine ilişkin soruşturmada, Türk Jandarması tarafından sunulan sahte bir rapor; delil karartma ve mağdurun eşine baskı dâhil çok sayıda [usulsüzlüğü](#) gündeme getirdi.

Cezaevi Koşulları

9 Ocak: Türk muhalefet milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Erzurum Dumlupınar No. 2 Cezaevi'ndeki mahkumların tehdit, sıcak suya erişimin engellenmesi ve keyfi disiplin cezaları dâhil sistematik [kötü muamele](#)ye maruz kaldığını söyledi.

Mülteciler ve Göçmenler

6 Ocak: Uzun süreli ikamet izinlerine sahip olmalarına rağmen İstanbul'da gözetim altına alınan iki Uygur çift ve 1 aylık bir bebek, idari gözetim altına alındıkları [geri gönderme](#) merkezlerinde Çin'e sınır dışı edilme riskiyle karşı karşıya.

İşkence ve Kötü Muamele

6 Ocak: Türkiye Adli Tıp Kurumu, ciddi sağlık sorunları ve hayati risk taşımasına rağmen 72 yaşındaki mahkum Abdullah Tırpan'ın cezaevinde kalabileceğine [hükmetti](#).

Kadın Hakları

8 Ocak: Sinema Emekçileri Sendikası'nın (SİNE-SEN) anketine dayanan yeni bir rapora göre, Türkiye'de sinema ve televizyon sektöründe çalışan kadınların yaklaşık yüzde 90'ı taciz, şiddet, ayrımcılık veya diğer ciddi işyeri ihlallerine maruz kaldığını [bildirdi](#).